

което присъствували „повече отъ 40 млади, живи и горещи патриоти“ и което решило да се искатъ български владци у насъ и постепенно да се работи за възстановяване на българската черковна йерархия (Жизнеописание Митрополита Охр.-Пловдивскаго Натанаила — Автобиограф. бѣлѣжки, С. Н. У. кн. XXV, София 1909 с. 15). Отъ Одеса се прѣскатъ първитѣ непогасващи вече зари на нашето истинско духовно възраждане. Тукъ се пишатъ и издаватъ най-важнитѣ книги въ нашата литература отъ четирисеттѣ години, когато тя напълно напуща въ главното си течение старитѣ традиции. Въ Одеса националното чувство и съзнание на българитѣ добиватъ изгледъ на първи силни прѣживѣвания. Главнитѣ интереси и грижи на тия българи сж насочени къмъ народната просвѣта, къмъ огтърсване отъ гърцизма, изучаване на нашето минало и битъ и установяване на книжовенъ български езикъ. Огтука Палаузовъ, Априловъ, Н. Тошковичъ се грижатъ за българскитѣ училища; тукъ Априловъ пише и издава „Български книжици“, „Денница Новоболгарскаго образованія“, „Мисли за сегашното българско учение“; Найдень Геровъ — „Стоянъ и Рада“; Богоевъ — „Първичка българска граматика“ и т. н. Подъ непосредното влияние на руската поезия у нашитѣ млади тамошни българи се явяватъ по-трайни, истински поетически интереси и по-добри отъ съществуващитѣ вече стихотворни опити. „Изглежда, че стихотворството е било едно отъ любимитѣ занятия на българскитѣ одески ученици по това врѣме“. Стихотворствуватъ Елена Мутева, Богоевъ, Касапски, Геровъ (Д-р Ив. Д. Шишмановъ — Студии изъ областта на българското възраждане . . . Сб. Б. А. Н. VI, 4, 1916 с. 135, заб 3).

Тая огромна работа, която извършиха одескитѣ българи за възраждането, не бѣше ръководена отъ еднакви разбирания и идеали. Макаръ и смѣтно, все пакъ се набѣлѣзватъ двѣ групи въ одеската българска колония, група на по-старитѣ и група на по-младитѣ. Старитѣ дори губятъ вѣра, че дѣлото имъ ще бжде достойно подето отъ тия, които идатъ слѣдъ тѣхъ. Априловъ и Палаузовъ пишатъ, напримѣръ, слѣдното за тогавашнитѣ наши одески семинаристи: „Тѣзи момчета тукъ научиха се да станатъ високомѣрни, упрями и пр. и пр.“ (П. Р. Слав. цит. кн. с. 32). Слѣдъ неосѣзнатата първа крачка за нашето обра-